

Instruks for registrering av DNA-prøver i Rovbase 3.0

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt (www.rovdata.no)

Versjon 11.11.2009

Denne instruksjonen gjelder for personer tilknyttet SNO med regionalt rovviltansvar som skal registrere DNA-prøver i Rovbasen.

Registrering i Rovbasen

Det er to ulike måter man kan gå inn å registrere en DNA-prøve på i Rovbasen:

- 1) Rovviltovervåking – DNA – Prøveinnlegging
- 2) Rovviltovervåking – Rovviltobservasjoner – Ny registrering – Generer DNA-prøve

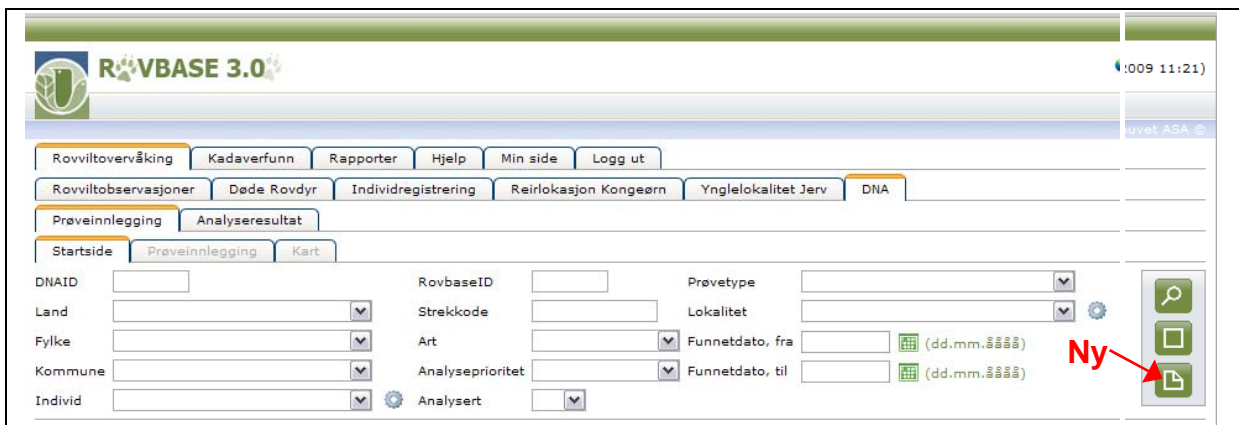
Alternativ 1, hvor man registrerer DNA-prøven ved å gå inn på *Prøveinnlegging* under *DNA*-arkfanen, er den metoden man skal benytte i de aller fleste tilfeller. Men i spesielle tilfeller der det er viktig å knytte DNA-prøven til andre observasjoner bruker man alternativ 2. Eksempel på tilfeller hvor alternativ 2 benyttes kan være:

- man har dokumentert en sporobservasjon av ulv og i tillegg funnet en ekskrementprøve
- man har dokumentert en sporobservasjon av jerv i utkanten av det kjente utbredelsesområdet og i tillegg funnet en ekskrementprøve
- man har dokumentert en familiegruppeobservasjon av gaupe og i tillegg funnet en del hår med røtter osv.

NB! Vevsprøver fra dødt rovvilt skal ikke registreres som en DNA-prøve. Disse skal legges inn som et dødt rovvilt under *Rovviltobservasjoner* og strekkoden fra mikrochip-merkningen skal føres inn i merknadsrubrikken.

Alternativ 1: DNA – Prøveinnlegging

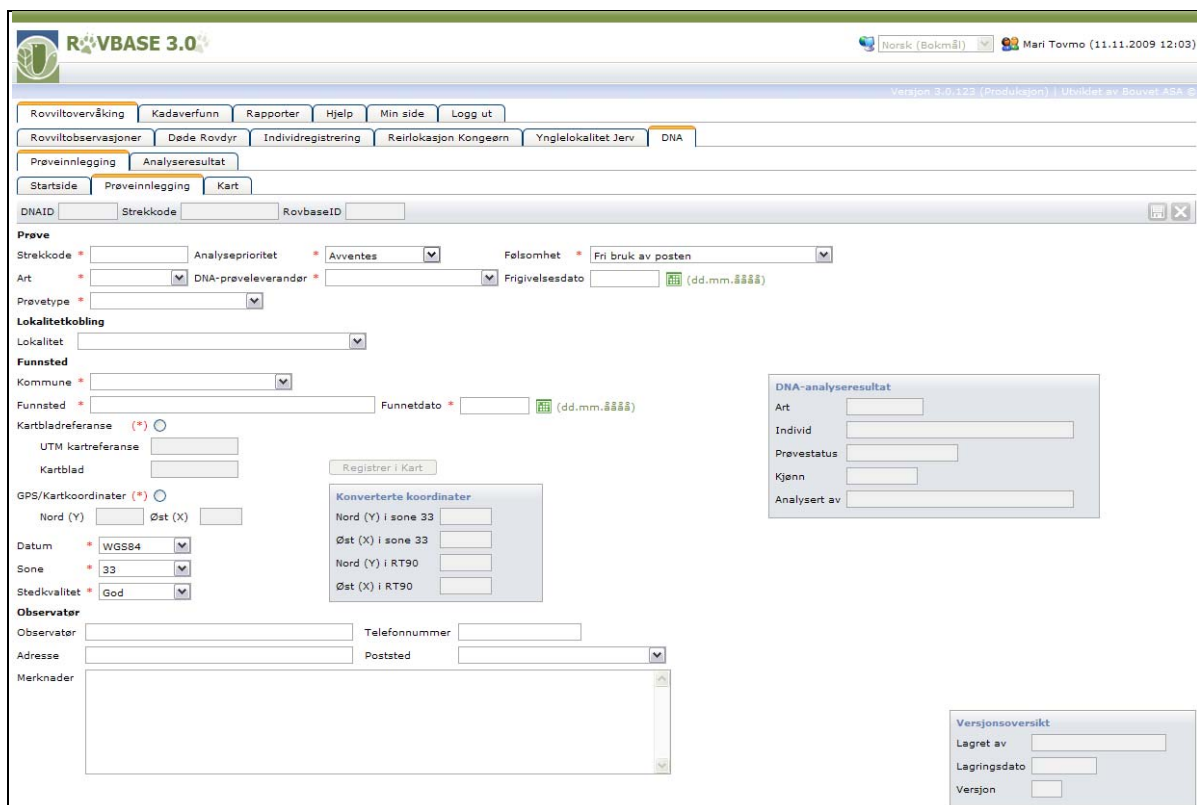
I Rovbasen går man først inn på arkfanen *Rovviltovervåking*, videre til *DNA* og så *Prøveinnlegging*. Her velger man knappen for *Ny* (figur 1).

The screenshot shows the 'Prøveinnlegging' form in the Rovbase 3.0 interface. The form is organized into several sections with dropdown menus and text input fields. A red arrow points to a 'Ny' button in the bottom right corner of the form area.

Figur 1: Menyvalg ved innlegging av DNA-prøve ved bruk av alternativ 1).

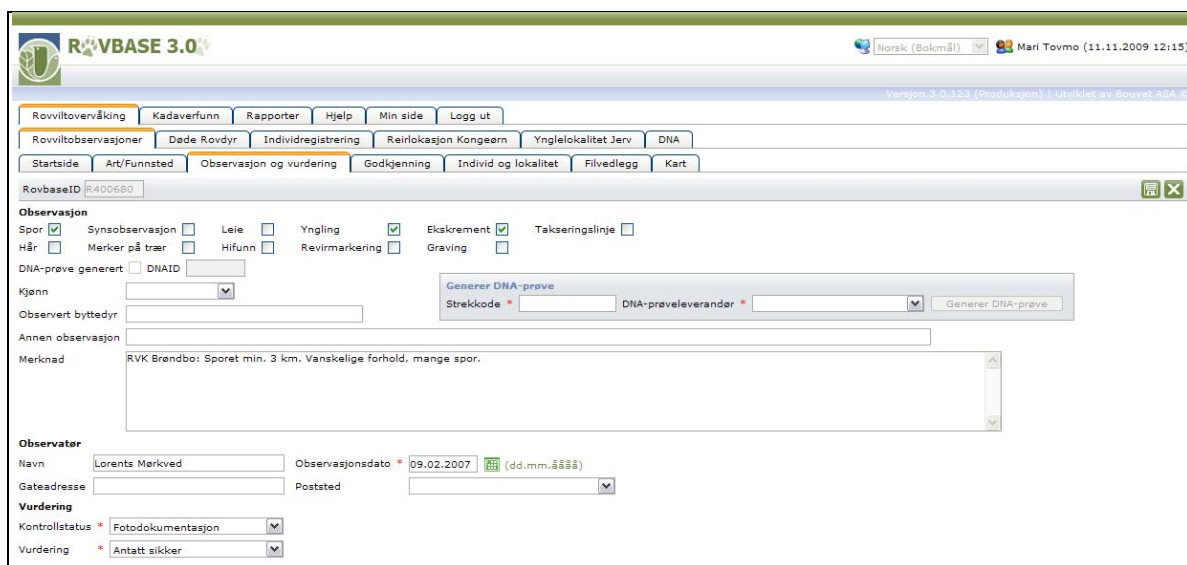
Man får nå opp en ny arkfane på *Prøveinnlegging* (figur 2) hvor data knyttet til prøven skal legges inn. Alle felt markert med rød stjerne (*) må fylles ut før man får lagret posten (vær nøyaktig!). Strekkoden på DNA-prøven fylles inn ved å plassere markøren i boksen for *Strekkode* og deretter lese inn koden på prøven med strekkodeleseren som man har koblet til via USB-porten på datamaskinen. Alternativt kan strekkoden skrives inn manuelt, men da må man være svært nøye med å korrekturlese koden før man lagrer posten. Man får ikke rettet strekkoden etter at posten er lagret. Fyll ut *Art*, *Prøvetype* og *DNA prøveleverandør* i henhold til hva som er funnet og hvem som har samlet inn prøven. *Analyseprioritet* og *Følsomhet* er ferdig utfylt, men kan endres ved behov. *Kommune*, *Funnsted* og *Funnetsdato* fylles inn. Kartreferansen kan fylles inn på tre ulike måter: som *Kartbladreferanse*, *GPS/Kartkoordinater* eller gjennom valg av *Registrer i kart*. Velg egnet format og fyll ut. Sørg for at riktig *Datum*, *Sone* og *Stedkvalitet* er utfylt. *Navn* og *Adresse* til den som har samlet prøven (*Observatør*) fylles ut til slutt. Husk å trykke *Lagre* når posten er fylt ut. Sjekk statuslinja øverst som verifiserer at lagringen er i orden. Posten lagres da i DNA-modulen og blir først lagret som en D-nummerert rovviltobservasjon i *Rovviltobservasjoner* når den er verifisert av laboratoriets analyser.

Figur 2: Skjerm bilde for innlegging av opplysninger knyttet til DNA-prøven.

Alternativ 2: Rovviltobservasjoner – Generer DNA-prøve

Der det er viktig å knytte DNA-prøven til en annen roviltobservasjon (*RovbaseID*) legges prøven inn ved å bruke *Generer DNA-prøve*-knappen under *Rovviltobservasjoner* i Rovbasen. Man går da først inn på arkfanen *Rovviltobservasjoner*, velger *Rovviltobservasjoner* og trykker på knappen for *Ny* under *Startside*, eller søker frem en tidligere registrert roviltobservasjon (*RovbaseID*) som DNA-prøven skal knyttes til ved å bruke *Søk*-knappen. Under arkfanen *Observasjon og vurdering* (**figur 3**) fyller man ut feltene for *Strekkode* og *DNA-prøveleverandør*. Når dette er gjort aktiveres knappen for *Generer DNA-prøve* og man trykker på denne for å få registrert DNA-prøven. **NB!** I Rovbase 3.0 er det bare mulig å knytte én DNA-prøve til roviltobservasjonen ved å bruke *Generer DNA-prøve*-knappen under *Rovviltobservasjoner*. Har man flere prøver knyttet til roviltobservasjonen (samme stedfesting) skal disse registreres som under alternativ 1.

The screenshot shows the Rovbase 3.0 web interface. At the top, there is a navigation menu with options like 'Rovviltobservasjoner', 'Døde Rovdyr', 'Individregistrering', 'Reirlokasjon Kongeørn', 'Ynglelokalitet Jerv', and 'DNA'. Below this, there is a search bar for 'RovbaseID' with the value 'R400680'. The main form is titled 'Observasjon' and contains several sections:

- Observasjon:** A series of checkboxes for 'Spor', 'Synsobservasjon', 'Leie', 'Yngling', 'Ekskrement', 'Taksæringslinje', 'Hår', 'Merker på trær', 'Hifunn', 'Revirmerking', and 'Graving'. The 'Spor' and 'Yngling' checkboxes are checked.
- DNA-prøve generert:** A checkbox for 'DNAID'.
- Kjønn:** A dropdown menu.
- Generer DNA-prøve:** A section with a 'Strekkode' field, a 'DNA-prøveleverandør' dropdown menu, and a 'Generer DNA-prøve' button.
- Annen observasjon:** A text input field.
- Merknad:** A text area containing the text 'RVK Brendbo: Sporet min. 3 km. Vanskelige forhold, mange spor.'
- Observator:** A section with 'Navn' (Lorents Merkvad), 'Observasjonsdato' (09.02.2007), 'Gateadresse', and 'Poststed'.
- Vurdering:** A section with 'Kontrollstatus' (Fotodokumentasjon) and 'Vurdering' (Antatt sikker).

Figur 3: Skjerm bilde for registrering av DNA-prøve ved bruk av *Generer DNA-prøve*-knappen.